

MA TRẬN, BẢNG ĐẶC TẢ KIỂM TRA GIỮA HỌC KÌ I NGỮ VĂN 11 NĂM HỌC 2025-2026

1. Ma trận:

TT	Kĩ năng	Nội dung / đơn vị kĩ năng	Mức độ nhận thức				Tổng % điểm
			Nhận biết	Thông hiểu	Vận dụng	Vận dụng cao	
1	Đọc	Văn bản văn học(truyện)	3 15%	3 30%	0	1 15%	8 60%
2	Viết		*	*	*	*	1 40%
		Viết bài văn nghị luận văn học					
Tỉ lệ			25%	45%	5%	25%	100
Tổng			70%		30%		

2.Bảng đặc tả.

TT	Nội dung kiến thức/ Kĩ năng	Đơn vị kiến thức/ Kĩ năng	Mức độ kiến thức, kĩ năng cần kiểm tra	Số câu hỏi theo mức độ nhận thức				Tổng
				Nhận biết	Thông hiểu	Vận dụng	Vận dụng cao	
1	ĐỌC HIỂU	Truyện ngắn	Nhận biết: - Xác định ngôi kể - Xác định điểm nhìn Thông hiểu: -Nội dung - Tác dụng biện pháp tu từ - Ý nghĩa của hình ảnh, câu văn. Vận dụng cao: - Từ văn bản ,trình bày suy nghĩ về một vấn đề trong cuộc sống .	2	3		1	6
2	VIẾT BÀI VĂN NGHỊ LUẬN VĂN HỌC	Nghị luận về nét đặc sắc về nghệ thuật kể truyện trong tác phẩm	Nhận biết: - Giới thiệu được đầy đủ thông tin chính về tên tác phẩm, tác giả, thể loại,... của tác phẩm. - Trình bày được những nội dung khái quát của tác phẩm văn học. Thông hiểu:	*	*	*	*	1

			- Triển khai vấn đề nghị luận thành những luận điểm phù hợp. Phân tích được những đánh giá nét đặc sắc trong nghệ thuật kể của tác phẩm. - Kết hợp được lí lẽ và dẫn chứng để tạo tính chặt chẽ, logic của mỗi luận điểm. - Đảm bảo cấu trúc của một văn bản nghị luận; đảm bảo chuẩn chính tả, ngữ pháp tiếng Việt. Vận dụng: - Nêu được những bài học rút ra từ tác phẩm. Vận dụng cao: - Đánh giá được ý nghĩa, giá trị của nội dung và hình thức tác phẩm. - Thể hiện rõ quan điểm, cá tính trong bài viết; sáng tạo trong cách diễn đạt.					
	Tổng							9
	Tỉ lệ %		25%	45%	5%	25%		100%
	Tỉ lệ chung		70%		30%			100%

II. Cách thức trả lời phần đọc hiểu:

III. Hệ thống hóa các kiến thức đã học về bài nghị luận văn học về tác phẩm truyện (truyện ngắn)

* **Mở bài:** Giới thiệu tác giả, tác phẩm, vấn đề nghị luận (đặc sắc nghệ thuật kể chuyện)

* **Thân bài:**

a. Khái quát chung:

b. Phân tích, đánh giá những đặc sắc nghệ thuật kể chuyện

Nêu được khái quát giá trị trong đặc sắc cách kể chuyện của tác phẩm

Miêu tả yếu tố (Sử dụng các định nghĩa và kiến thức lí luận, đồng thời diễn giải yếu tố đó trong tác phẩm)

Chỉ ra chức năng của yếu tố đó và vai trò của nó trong tác phẩm

Đánh giá hiệu quả của yếu tố đó đối với tác phẩm

Trình bày những suy nghĩ, cảm nhận của bản thân về tác phẩm

* **Kết bài:** Khẳng định giá trị của tác phẩm cho nền văn học dân tộc nói chung.

IV. Luyện tập và vận dụng

ĐỀ

I. Đọc hiểu (6đ)

Đọc đoạn trích sau:

Cha tôi

Nhà tôi có bốn người.

Cha tôi thế hệ 5X, chớm già. Hơn nửa thế kỉ có mặt trên đời thì bốn mươi năm cha mặc áo nhà binh, cầm súng và xa nhà. Mẹ thế hệ 6X, sinh sau cha hơn một giáp, luôn chịu cảnh xa chồng. Chị Mai tôi thế hệ 7X đã gần ba mươi tốt nghiệp đại học, chị đi làm cho một doanh nghiệp Nhật Bản, suốt ngày ăn cơm tiệm.

Tôi, thế hệ 8X, mười chín tuổi, tốt nghiệp phổ thông hạng làng nhàng, thi vào đại học hai lần đều trượt. Sống theo ý mình luôn là cảm hứng thường trực và tự do muôn năm. Sống tự do theo ý thích, tôi suốt ngày chơi bời, đàn đúm. ...đầu tóc thì đổi kiểu xoành xoạch, hết nhuộm hoe hoe vàng lại hấp màu lông chuột.

Cha khoác ba lô về hẳn nhà, nghỉ hưu. Một ba lô quân phục màu phân ngựa. Hai đôi giày đen một cũ một mới. Một mũ kê pi. Chín cái huân, huy chương đỏ rực, vàng chói. Một đôi dép đũi mòn vẹt gót. Nghe nói cha cất giữ từ hồi ở Trường Sơn.

(...) Đến tận lúc về, con bé bạn tôi còn chưa hết hãi:

- Khiếp! Ông già mà ghê quá. Hỏi tao mà cứ như mật thám hỏi cung các chiến sĩ cộng sản trong nhà tù đế quốc thực dân ấy.

- Bố tao nghiêm thế. Nhưng mà thương vợ con và mọi người lắm.

- Tao ghét thích kiểu thương ấy. Bận sau nếu có chuyện gì tao với mày ra quán cà phê cho tiện.

Cánh cổng khép lại. Tôi mang theo nỗi ám ức của thằng con trai mới lớn.

- Cha cứ làm kiểu này thì con hết bạn, hết chỗ chơi. Từ bây giờ có giới bảo cũng chẳng đứa nào dám đến nhà mình nữa.

- Mẹ con con ăn uống, đi lại, ngủ nghỉ, chơi bời không ổn chút nào. Ma túy, tệ nạn xã hội đầy ra đấy. Các con còn non nớt. Rất dễ sa ngã.

Tôi tức quá cãi lại:

- Bao nhiêu năm qua không có cha, mẹ con con vẫn sống tốt cơ mà. Cả cuộc đời cha ở trong quân đội, ngoài việc sinh bọn con ra cha đã làm được cái gì cho cái nhà này

chưa mà cha trách mắng mọi người...

Nói chưa dứt, mắt tôi đã hoa cả lên. Một cái tát nổ đom đóm mắt từ bàn tay thô ráp quen cầm súng nhà binh. Tôi ngã dúi. Cha quát to:

- Chả nhẽ cha đi bộ đội bao nhiêu năm cống hiến cho đất nước là để cho con nói với cha bằng cái giọng chợ giời ấy hả? Bà ấy đâu rồi? Con hư tại mẹ!

Con hư tại mẹ, cháu hư tại bà. Bà tôi mất từ lâu lắm rồi còn mẹ ở cửa hàng mỹ phẩm vẫn chưa về, chị Mai ngoan ngoan thì đi học thêm Anh văn. Dường như lòng tự trọng của đứa con trai mới lớn chám hết. Tất cả kìm hãm, dồn nén sự khó chịu của tôi từ lúc cha về đã quá đủ. Cha - một người cha đi biệt biệt bao nhiêu năm để rồi bỗng dưng về nhà xối tung lên mọi thứ với kỷ luật nhà binh. Tôi nói với cha:

- Thôi cha! Đừng bao giờ nói với con về những ngày tháng cha đi bộ đội. Thời oai hùng xa lắm rồi, cha ạ.

Sắc mặt của cha tôi đỏ hồng lại tím nhanh để sợ. Mối ông lấp bắp:

- Mà... mà... nói... ca... cái... gì?

Ông ôm đầu, đau đớn, ngồi phịch xuống giường gập.

- Chẳng có gì cả! Con nói là, - Tôi nhân mạnh từng chữ - con chán ghét cha và cả những điều cha nghĩ, những gì cha nói và cha làm. Cha đã biến cả nhà ta thành trại lính.

Tôi cãi lại cha và tôi lao khỏi nhà. Tôi bỏ đi lang thang trên phố. Đêm tôi không về. Sau này, khi “trời yên biển lặng”, tôi mới biết: Suốt đêm ấy, cha lo lắng sợ tôi dạt vòm đi bụi đời. Ông điện thoại báo hung tin về thằng con quý tử bỏ nhà cho bạn bè, đồng đội đã phục viên, xuất ngũ, nghỉ hưu biết. Người nọ vội vã gọi người kia lan truyền theo cấp số nhân, như thế chiến tranh sắp nổ ra, huy động gần hết một “tiểu đoàn quân” đi tìm... tôi.

(Trích Cha tôi, Sương Nguyệt Minh, vannghe.ninhbinh.gov.vn)

Chú thích:

Nhà văn Sương Nguyệt Minh xuất hiện muộn màng trên diễn đàn văn học, nhưng các sáng tác của nhà văn lại ghi dấu ấn to lớn trong lòng những người đọc giả, các nhà văn khác. Trong sáng tác, hình ảnh làng quê, xã hội được miêu tả dựa trên lăng kính của nhà văn vừa lãng mạn lại vừa thể hiện sự chân thật, sống động, tràn ngập màu sắc. Nhà văn đặc biệt chú ý đến việc xây dựng hình tượng nhân vật, không gian, thời gian, cung bậc cảm xúc suy tư về số phận éo le, ngang trái, trách nhiệm, tình yêu,... tính huống hợp lí, phù hợp là điểm mấu chốt giúp cho trang văn của nhà thơ thu hút biết bao người đọc, hoàn cảnh trở trêu, nghiệt ngã. Thông qua cuốn sách của mình, nhà văn Sương Nguyệt Minh muốn truyền đạt đến người đọc những bức thông điệp thấm thía, sâu sắc về sức sống mãnh liệt, lòng nhân ái, niềm tin và khát vọng sống trong sự bình yên.

Thực hiện các yêu cầu:

Câu 1 Câu chuyện được kể theo ngôi kể nào?

Câu 2. Câu chuyện được kể theo điểm nhìn của ai?

Câu 3. Chỉ ra và nêu tác dụng của biện pháp tu từ liệt kê được sử dụng trong những câu văn sau: “*Cha khoác ba lô về hắt nhà, nghỉ hưu. Một ba lô quân phục màu phân ngựa. Hai đôi giày đen một cũ một mới. Một mũ kê pi. Chín cái huân, huy chương đỏ rực, vàng chói. Một đôi dép đũi mòn vẹt gót. Nghe nói cha cất giữ từ hồi ở Trường Sơn.*”

Câu 4. Chỉ ra đặc điểm ngôn ngữ nói trong đoạn sau:

Sắc mặt của cha tôi đỏ hồng lại tím nhanh dễ sợ. Mối ông lấp bắp:

- *Mà... mà... nói... ca... cái... gì?*

Ông ôm đầu, đầu đón, ngồi phịch xuống giường gập.

Câu 5. Nêu những tâm trạng, cảm xúc của tôi ở đoạn trích trên

Câu 6. Từ nội dung đoạn trích, em hãy viết một đoạn văn (5–7 câu) trình bày suy nghĩ của em về một vấn đề mà em cho là có ý nghĩa nhất?

II. PHẦN VIẾT (4,0 điểm)

Viết bài văn nghị luận (khoảng 600 chữ) phân tích, đánh giá nét đặc sắc trong nghệ thuật kể chuyện của tác giả qua đoạn trích trên.

GỢI Ý:

I. Đọc hiểu (6đ)

Câu 1. Câu chuyện được kể theo ngôi kể nào?

- Ngôi kể: Ngôi thứ nhất

Câu 2. Câu chuyện được kể theo điểm nhìn của ai?

- Câu chuyện được kể theo điểm nhìn của nhân vật xưng “tôi” (người con trai)

Câu 3. Chỉ ra và nêu tác dụng của biện pháp tu từ liệt kê được sử dụng trong những câu văn sau: “*Cha khoác ba lô về hắt nhà, nghỉ hưu. Một ba lô quân phục màu phân ngựa. Hai đôi giày đen một cũ một mới. Một mũ kê pi. Chín cái huân, huy chương đỏ rực, vàng chói. Một đôi dép đũi mòn vẹt gót. Nghe nói cha cất giữ từ hồi ở Trường Sơn.*”

- Trong những câu văn trên, biện pháp tu từ liệt kê được sử dụng qua việc liệt kê chi tiết các đồ vật mà cha mang về khi nghỉ hưu: *Một ba lô quân phục màu phân ngựa. Hai đôi giày đen một cũ một mới. Một mũ kê pi. Chín cái huân, huy chương đỏ rực, vàng chói. Một đôi dép đũi mòn vẹt gót.*

Tác dụng:

+ Sự liệt kê tỉ mỉ những vật dụng cha mang về lúc nghỉ hưu làm cho câu chuyện trở nên chân thực hơn, gần gũi với cuộc sống hàng ngày.

+ Nó cho người đọc thấy được những năm tháng chiến đấu đầy vất vả hi sinh và tinh thần cống hiến quên mình vì quê hương đất nước của người cha.

Câu 4. Chỉ ra đặc điểm ngôn ngữ nói trong đoạn sau:-

-

-

Câu 5. Nêu những cảm xúc của nhân vật tôi ở đoạn trích trên

+ lúc đầu: khó chịu với cha vì bắt đi ngủ sớm, cảm thấy cha nghiêm khắc với con trai, không có kỷ niệm ấu thơ nào với cha.

+ Sau đó: hối hận, thương cha, hiểu tình cảm của cha

Câu 6. Em rút ra được bài học gì từ câu chuyện trên?

- Qua câu chuyện, tác giả đã đem đến cho chúng ta những bài học sau:

+ Chúng ta cần hiểu rằng mọi sự nghiêm khắc của cha mẹ đều bắt nguồn từ tình yêu thương và trách nhiệm với gia đình.

+ Dù có những mâu thuẫn, tình cảm gia đình vẫn luôn là nền tảng quan trọng, là điểm tựa tinh thần vững chắc cho mỗi con người trong hành trình làm người của mình.

+ Hãy yêu thương cha mẹ, hãy trân trọng tình cảm gia đình, hãy học cách thấu hiểu và thông cảm lẫn nhau.

+ Đừng quá bùng bột trong cảm xúc và hành động vì điều đó có thể phá vỡ hạnh phúc gia đình, khiến những người thân tổn thương và lo lắng

+ Hãy biết quan tâm thấu hiểu cảm xúc những người xung quanh.

- Yêu cầu đoạn văn:

II. Viết (4đ)

1.Mở bài.

2.Thân bài.

a.Tóm tắt câu chuyện

b.Phân tích, đánh giá những đặc sắc nghệ thuật

...Giới thiệu ngắn gọn về truyện ngắn *Cha tôi* và giới thiệu vấn đề nghị luận: nét đặc sắc trong nghệ thuật kể chuyện của Sương Nguyệt Minh

- **Nghệ thuật kể chuyện** của Sương Nguyệt Minh được thể hiện qua những phương diện sau:

+ **Cách kiến tạo truyện kể:**

++ Tóm tắt cốt truyện hoặc nêu được sự việc chính.

++ Có cấu trúc điển hình của một truyện ngắn với cốt truyện đơn giản...mối quan hệ giữa các thành viên trong gia đình.

+ **Cách đặt nhan đề:** mộc mạc hướng đến nhân vật, đề tài, góp phần thể hiện chủ đề.

+ **Phân tích vai trò của ngôi kể và điểm nhìn trong việc khắc họa nhân vật:**

++ Ngôi kể thứ ba, người kể chuyện toàn tri cho phép người kể chuyện quan sát được tất cả các nhân vật.

++ Người kể chuyện nương theo điểm nhìn của nhân vật

+ **Từ mối liên hệ giữa người kể chuyện với nhà văn, cách đặt nhan đề thấy được chủ đề và tư tưởng tác phẩm:**

+ Nghệ thuật kể chuyện rất tiêu biểu cho phong cách nghệ thuật của Sương Nguyệt Minh, đã góp phần thể

-**Nét riêng trong lời văn, giọng điệu:** ngôn ngữ đời thường, đậm chất ...và có giá trị biểu cảm cao; giọng điệu tự nhiên, nhẹ nhàng nhưng thấm thía.

- **Đánh giá giá trị của tác phẩm:**

3. Kết bài: Khẳng định giá trị của tác phẩm cho nền văn học dân tộc nói chung.